

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОБІЗНЕСІ

*(за матеріалами ТОВ «Березино»,
Черкаська обл., Уманський р-н, село Червоний Кут)*

Студента 2 курсу 1м-2 групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Агробізнес»

Вацюка Максима
Віталійовича

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Пурденко Олена
Анатоліївна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Танклевська Наталія
Станіславівна

Київ 2023

АНОТАЦІЯ

Вацюк М.В. Економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес. – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка», освітня програма «Агробізнес». – Державний торговельно-економічний університет, Київ, 2023.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним засадам формування інноваційних технологій та їх впровадження в аграрний сектор. Під час виконання роботи були сформовані теоретико-методологічні підходи щодо управління інноваційними технологіями на виробництві аграрного підприємства, а також обґрунтовано організаційно-економічні заходи для успішного впровадження інноваційних технологій у виробництво підприємства аграрного сектору. Крім того, були розроблені конкретні напрямки для вдосконалення інноваційної системи агробізнесу на прикладі компанії ТОВ "Березино".

Ключові слова: інноваційність, методичні підходи, аграрний сектор, переваги, технології, виробництво.

ANNOTATION

Vatsyuk M.V. Economic substantiation of the introduction of innovative technologies in agribusiness.

Graduate qualification work in the specialty 051 "Economics", educational program "Agribusiness". - State University of Trade and Economics, Kyiv, 2023.

The final qualification work is devoted to the theoretical foundations of the formation of innovative technologies and their introduction into the agricultural sector. In the course of the work, theoretical and methodological approaches to the management of innovative technologies in the production of an agricultural enterprise were formed, as well as organizational and economic measures for the successful implementation of innovative technologies in the production of the enterprise were substantiated. In addition, specific directions for improving the innovation system of agribusiness on the example of the company LLC "Berezino" were developed.

Key words: innovation, methodological methods, agriculture, advantages, technologies, production.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади обґрунтування проектів впровадження іноваційних технологій в агробізнесі.....	7
РОЗДІЛ 2. Основні тенденції іноваційного розвитку системи агробізнесу на прикладі підприємства тов «березино»	21
2.1 Дослідження системи оновлення агробізнесу.....	21
2.2 Аналіз показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Березино»	28
2.3 Оцінка ефективності іноваційної діяльності ТОВ «Березино»	31
РОЗДІЛ 3. Розробка економічного обґрунтування проекту впровадження іноваційних технологій на тов «березино»	41
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	59

ВСТУП

Агробізнес є однією з ключових галузей економіки, яка забезпечує продовольчу безпеку та розвиток країни. Однак, зростаюча конкуренція на світовому ринку, зміни клімату, розвиток технологій та зростання вимог споживачів вимагають від аграрного сектору постійного вдосконалення. Впровадження інноваційних технологій може допомогти підвищити ефективність агробізнесу, зменшити витрати на виробництво, підвищити якість та кількість продукції, а також забезпечити стійкий розвиток галузі.

Економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес полягає в оцінці витрат та очікуваного доходу від використання нових технологій. При цьому потрібно враховувати ризики та можливі перешкоди, які можуть виникнути під час впровадження нововведень. Економічна оцінка включає аналіз ринку, оцінку конкурентоспроможності, визначення переваг та недоліків використання нових технологій, оцінку ефективності та рентабельності.

Впровадження інноваційних технологій може бути важливим фактором підвищення конкурентоспроможності агробізнесу в умовах глобалізації та швидких змін на ринку. Таким чином, економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес є необхідним етапом при прийнятті рішення про інвестування в цю галузь, а також підвищення ефективності вже існуючих підприємств.

Актуальність теми. Тема економічного обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес є дуже актуальною, оскільки аграрний сектор є одним з ключових галузей економіки в більшості країн світу. Проте, з розвитком технологій та зростанням населення, аграрний сектор стикається зі значними викликами, такими як зменшення земельних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, погіршення якості продуктів харчування та інші.

Крім того, економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес є необхідним для підприємств, які працюють у цьому секторі. З одного боку, впровадження новітніх технологій може збільшити витрати на обладнання та персонал, а з іншого – підвищити продуктивність та якість продукції. Тому, перед тим як вводити нові технології, необхідно провести економічний аналіз та оцінити ризики та користь від таких інвестицій.

Таким чином, економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес є важливим кроком для підвищення ефективності та продуктивності сільського господарства, а також для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності підприємств, що діють у цьому секторі.

Об'єктом дослідження є процес становлення й розвитку підприємств агробізнесу.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, методологічних і практичних положень, пов'язаних зі становленням і розвитком підприємств агробізнесу.

Метою випускної кваліфікаційної роботи на тему "Економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес" є дослідження питання впровадження інноваційних технологій в агробізнесі та їх економічного обґрунтування. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити інноваційні технології, які можуть бути використані в агробізнесі, та описати їх особливості;
- проаналізувати діяльність ТОВ "Березино" та визначити можливості впровадження інноваційних технологій на підприємстві;
- розробити економічну модель для оцінки ефективності впровадження інноваційних технологій в ТОВ "Березино";
- провести розрахунки та оцінити ефективність впровадження інноваційних технологій на прикладі ТОВ "Березино";

- дати рекомендації щодо впровадження інноваційних технологій на підприємстві.

У процесі виконання випускої кваліфікаційної роботи будемо використовувати такі методи дослідження, як: аналітичний (вивчення літературних джерел із заданої проблеми); табличний та статистичний (графічне подання результатів дослідження та опрацювання зібраних даних, методи опитування та інтерв'ювання, моделювання тощо.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади обґрунтування проектів впровадження іноваційних технологій в агробізнесі

Агропромисловий сектор України становить важливу частину національної економіки та є єдиною інтегрованою виробничо-економічною системою. Цей сектор об'єднує різноманітні галузі, такі як сільське господарство, промисловість, наука, виробництво та освіта, з метою виробництва, транспортування, зберігання, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції.

Агропромисловий комплекс відрізняється від інших міжгалузевих комплексів своєю структурою та складом. Він має вирішальний вплив на соціально-економічний розвиток країни, життя населення, продовольчу безпеку та постачання сировини для промисловості сільськогосподарською галуззю [44].

Агропромислове виробництво грає ключову роль у розвитку української економіки і складає значну частку в експорті товарів з України. Воно продемонструвало стабільний зріст активності. Однак, важливо відзначити, що сільськогосподарська продукція України має низьку конкурентоспроможність на європейських ринках.

Головною проблемою є потреба в інноваційному розвитку агропромислового виробництва. Інновації дозволять змінити спрямування виробництва, перейти до нової організаційно-технологічної структури сільського господарства і зробити вітчизняну продукцію більш конкурентоспроможною на світових ринках [3].

У наукових джерелах можна знайти значну кількість наукових статей, присвячених вивченню проблем інноваційного розвитку агропромислового сектора України. Цю тематику досліджували як вчені із-за кордону, так і вітчизняні науковці, такі як І. Шумпетер, С. Валдайцев, О. Длугопольський, П. Друкер, М. Кизим, Р. Купер, В. Пригожин, Б. Санто, Р. Фатхутдінов, Д.

Черваньов, Н. Левченко, О. Гривківська, О. Дацій, М. Зубець, С. Іванюта, А. Шумський [5].

В їх наукових працях було розглянуто різні аспекти економічного управління інноваціями у сільському господарстві. Незважаючи на велику кількість публікацій, багато питань залишаються відкритими, і це стимулює подальші дослідження та обґрунтовані пропозиції щодо організації та управління інноваційною діяльністю та інноваційним розвитком сільського господарства.

Тому розробимо трактування агроіновацій, воно визначається як впровадження нових або вдосконалених ідей, технологій, методів та підходів у сільське господарство та агробізнес з метою підвищення ефективності, сталості, якості та конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва та агробізнесу в цілому. Агроіновації включають в себе інноваційні рішення та практики, спрямовані на розвиток аграрної галузі, вдосконалення процесів виробництва, збільшення врожайності та якості сільськогосподарських культур, підвищення тваринницького виробництва, оптимізацію управління ресурсами, впровадження сучасних технологій обробки і зберігання сільськогосподарської продукції, а також покращення умов життя сільського населення [32].

Агроіновації можуть бути пов'язані з використанням інформаційних технологій, сучасних методів генетичної селекції, впровадженням екологічно чистих практик, розробкою нових сортів рослин та порід тварин, створенням інноваційних систем зрошення та дренажу, використанням роботизації та автоматизації в сільському господарстві, а також розвитком альтернативних джерел енергії для агропромислового виробництва [8].

Основною метою агроіновацій є забезпечення сталого розвитку агробізнесу та сільського господарства. Це досягається шляхом впровадження нових технологій, методів управління та практик, які сприяють підвищенню продуктивності та доходності галузі. Агроіновації сприяють розвитку сучасних

підходів до виробництва, які зменшують вплив сільськогосподарської діяльності на навколишнє середовище та сприяють збереженню природних ресурсів. Крім того, агроіновації сприяють розвитку сталого розвитку сільських територій, створенню нових робочих місць та підтримці економічного зростання [43].

Таблиця 1.1

Сучасне трактування категорії «агроіновація»

Автори	Визначення
Бухвостов Ю.	Результат праці, отриманий завдяки застосуванню нових наукових знань, що перетворюють процес функціонування та розвитку виробничо-господарської системи АПК у напрямі підвищення її ефективності, стійкості та системної якості відносин
Кравченко Н.	Кінцевий результат впровадження нової або вдосконаленої продукції (послуги), техніки, технології, сорту, породи, організації виробництва, системи його управління з метою отримання різних видів ефекту і забезпечення процесу розширеного відтворення
Попова О.	Інновація, яка зачіпає безпосередньо (або опосередковано, в межах технологічного ланцюга) процеси, учасниками яких є людина, машина (обладнання, інструмент тощо) та компонент навколишнього середовища (тварина, рослина тощо) існування яких у природному середовищі (без участі людини) неможливе або можливе з втратою базових функціональних характеристик
Кот О.	Системні впровадження в аграрну сферу результатів науково-дослідницької роботи, що призводять до позитивних якісних та кількісних змін у характеристиці взаємозв'язків між біосферою та техносферою, а також поліпшують стан навколишнього середовища
Янковська О.	Кінцевий результат впровадження новації у галузі сільського господарства який призвів до отримання економічного, соціального, екологічного та інших видів ефекту

Джерело: [створено автором з урахуванням 17; 45;35;10]

Ми погоджуємося з вищезазначеним підходом науковців, але вважаємо, що важливо розширити визначення сутності інновацій та врахувати його особливості у контексті сільськогосподарських підприємств. Це обумовлено тим, що існуючі визначення не враховують впровадження інноваційних технологій в систему управління сільськогосподарським підприємством. Тому ми пропонуємо наступне визначення: Інновації в сільськогосподарському підприємстві - це передові зміни в обладнанні, технологіях або організаційній структурі управління, які враховують специфіку діяльності підприємства та можуть суттєво покращити кінцевий результат [18]. Вважаємо за необхідне більш детально проаналізувати сутність нововведення.

Таблиця 1.2

Трактування іноваційної діяльності

Джерело	Трактування
Закон України «Про інвестиційну діяльність»	Інноваційна діяльність - виробництво та продаж абсолютно нових видів обладнання і технологій; поступові міжгалузеві структурні зміни; реалізація довгострокових науково-технічних програм з тривалими термінами повернення інвестицій; сприяння фундаментальним дослідженням, що сприяє якісним змінам в стані продуктивних сил; розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих технологій для поліпшення соціальної та екологічної ситуації.
О.В. Тарасова	Інноваційна діяльність включає нові продукти, технології, методи управління і т. і. Це серія практичних заходів, спрямованих на використання наукових і технічних результатів для отримання нових або поліпшених результатів
П.М. Коюда, І. А. Шейко	Інноваційна діяльність компанії - це діяльність, спрямована на розробку, використання і комерціалізацію наукових і техніко-технологічних результатів (нововведень) інноваційного виробничого процесу, шляхом розширення термінології (діапазону), впровадження новітніх технологій (управління або вдосконалення).
О.В. Коваленко	Інновація - це процес, який спрямований на матеріалізацію результатів завершених досліджень і розробок або впровадження поліпшеного продукту в новий або поліпшений процес на практиці, а також інші відповідні дослідження і розробки.

Джерело: [створено автором з урахуванням 27;15;26;11;6]

Впровадження передових технологій у підприємства неможливе без реалізації інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність компанії має тісний зв'язок з ефективним функціонуванням всієї національної економіки, і отже повинна відповідати чинним законодавчим нормам.

Інноваційна діяльність у сільськогосподарських підприємствах може бути розділена на чотири послідовні етапи [41]:

- аналіз та визначення потреб. Перший етап передбачає оцінку поточного стану підприємства та визначення областей, де можливі інновації. Це включає в себе аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів, які можуть вплинути на діяльність підприємства.
- розробка інноваційних рішень. На другому етапі створюються конкретні інноваційні рішення, які враховують виявлені потреби та можливості підприємства. Це може включати в себе розробку нових технологій, методів виробництва, або удосконалення
- впровадження інновацій. Третій етап передбачає практичну реалізацію розроблених інноваційних рішень на підприємстві. Це включає в себе закупівлю необхідного обладнання, навчання персоналу та запуск нових процесів.
- моніторинг та оцінка результатів. Останній етап включає в себе систематичний моніторинг та оцінку впливу інновацій на діяльність підприємства. Це допомагає виявити ефективність інновацій та внести корективи у випадку необхідності.

Перший етап інноваційної діяльності в сільському господарстві, як ви описали, є дуже важливим і підкреслюється значенням аналізу та визначення потреб [9].

Давайте підсумуємо ключові кроки цього етапу:

- аналіз поточного стану (оцінка сучасного стану сільськогосподарського підприємства включає в себе докладний аналіз всіх аспектів його

діяльності, включаючи виробничі процеси, ресурси, фінансовий стан та конкурентну ситуацію на ринку. Цей аналіз надає повний огляд ситуації і допомагає ідентифікувати можливості для поліпшень);

- визначення потреб (після аналізу поточного стану, потрібно визначити конкретні області, де інновації можуть бути корисними. Це можуть бути різні аспекти, включаючи покращення технологій, ефективніше використання ресурсів, підвищення якості продукції, оптимізацію управління та інші);
- врахування зовнішніх факторів (необхідно враховувати зовнішні фактори, які можуть вплинути на діяльність підприємства, такі як зміни в законодавстві, нові тенденції на ринку або кліматичні зміни. Ця інформація допомагає адаптувати стратегію до змін в оточуючому середовищі);
- формування стратегії інновацій (на основі аналізу потреб і зовнішніх факторів розробляється стратегія інноваційної діяльності. Ця стратегія визначає основні цілі, пріоритетні напрямки розвитку і план дій);
- залучення експертів (залучення як внутрішніх, так і зовнішніх експертів може допомогти зробити аналіз більш об'єктивним і розробити більш ефективну стратегію інновацій. Експерти можуть принести свій досвід і знання для вирішення проблем і розробки нових ідей) [13];
- створення плану дій (план дій визначає конкретні кроки для впровадження інновацій, включаючи відповідальних за кожен крок і необхідні ресурси. Це робить процес більш систематичним і керованим).

На цьому етапі також важливо пам'ятати про оцінку ризиків і можливостей, а також про важливість залучення внутрішнього персоналу. Узгодженість і підтримка зсередини можуть значно полегшити впровадження інновацій. Також необхідно враховувати наявні ресурси, необхідні для успішної реалізації інноваційних проектів [19].

Цей етап є фундаментальним для успішної інноваційної діяльності в сільському господарстві і допомагає підготувати підприємство до впровадження змін та покращень.

Етап "Розробка інноваційних рішень" є другим в послідовності інноваційного процесу в сільському господарстві. На цьому етапі фахівці і команда спеціалістів розробляють конкретні інноваційні рішення, які відповідають визначеним на попередньому етапі потребам і стратегії інноваційної діяльності [17].

Першим кроком на цьому етапі є створення інноваційних ідей або концепцій. Це може включати в себе створення більш продуктивних або стійких гібридів рослин, вдосконалення процесів виробництва, впровадження нових технологій чи розробку нових продуктів. Після генерації інноваційних ідей важливо відібрати ті, які мають найбільший потенціал в контексті поточних потреб та стратегії підприємства. Цей відбір може базуватися на критеріях ефективності, вартості, відповідності стратегічним цілям і технічної реалізованості.

Обрані ідеї переходять до більш детальної розробки. Це включає в себе вивчення технічних аспектів, розробку технічної документації, створення дизайнів, визначення вимог до ресурсів та технологій.

Під час розробки інноваційних рішень важливо провести оцінку їхнього можливого впливу на підприємство та галузь в цілому [4]. Ця оцінка може включати в себе аналіз витрат та користі, прогнози доходності та ризиків. Після оцінки всіх інноваційних проектів вибирають найбільш обіцяючі та ефективні. Остаточний вибір зазвичай базується на результатах оцінки та співвідношенні витрат та очікуваних користей.

Обрані інноваційні рішення потребують детального плану впровадження. Цей план визначає послідовність дій, ресурси, терміни та відповідальних осіб для впровадження кожного проекту.

Етап впровадження інновацій в сільському господарстві є одним із найбільш важливих і складних етапів інноваційного процесу. На цьому етапі інноваційні рішення, розроблені на попередніх етапах, фактично стають частиною виробничого процесу.

Першим кроком на цьому етапі є підготовка до впровадження інновації. Це включає в себе створення плану впровадження, визначення бюджету та виділення необхідних ресурсів. Також на цьому етапі важливо підготувати персонал, забезпечити необхідне навчання та інструктажі.

Якщо для інновації потрібне нове обладнання, технології або матеріали, вони повинні бути закуплені та готові до використання. Деякі інновації можуть бути спробовані в обмеженому масштабі перед повним впровадженням. Це дозволяє виявити можливі проблеми та внести корективи до плану впровадження.

Для більшої стійкості та зниження ризику інновації можуть бути впроваджені поетапно. Наприклад, нову технологію можуть спочатку впроваджувати на обмеженій кількості полів або ділянок. Персонал підприємства повинен бути навчений інноваційним методам та технологіям. Надалі слід забезпечити підтримку та консультування для робітників, щоб допомогти їм адаптуватися до нових умов.

Протягом всього процесу впровадження важливо проводити систематичний моніторинг та оцінку результатів. Це допомагає виявляти проблеми та забезпечує можливість внести корективи в реалізацію інновацій. Якщо під час впровадження виникають несподівані проблеми або зміни в економічному чи регуляторному середовищі, може бути необхідно коригувати стратегію впровадження.

Після завершення впровадження важливо провести оцінку ефективності інновації, порівняти отримані результати з попередніми очікуваннями та визначити, наскільки інновація вплинула на ефективність підприємства. Якщо

інновація успішно впроваджується, її можна розглядати для масштабування на більших площах або в інших сегментах діяльності підприємства [32].

Цей етап вимагає ретельного планування, організації та контролю, оскільки він визначає успіх чи невдачу інновації в сільському господарстві. Також важливо мати гнучкість для адаптації до змін під час впровадження [14].

Моніторинг та оцінка результатів на етапі впровадження інновацій в сільському господарстві є ключовими елементами успішного процесу. Ця фаза дозволяє відстежувати прогрес та ефективність інновації, ідентифікувати можливі проблеми та забезпечити підставу для прийняття управлінських рішень. Ось докладний опис цього етапу:

Першим кроком в моніторингу та оцінці результатів є визначення ключових показників продуктивності, які відображають вплив інновації на виробничий процес та результати підприємства. Це може бути, наприклад, збільшення врожайності, зменшення витрат або підвищення якості продукції.

Для проведення моніторингу необхідно збирати відповідні дані, які включають в себе інформацію про виробничі процеси, витрати, якість продукції, технічний стан обладнання та інші параметри, що стосуються інновації. Отримані дані піддаються аналізу для оцінки впливу інновації. Цей аналіз допомагає визначити, наскільки ефективно інновація впливає на виробничі процеси та фінансові показники підприємства [16].

Результати аналізу порівнюються зі стартовими показниками до впровадження інновації. Це дозволяє визначити рівень змін та покращень, які відбулися завдяки інновації.

Моніторинг також допомагає виявити можливі проблеми або недоліки в процесі впровадження інновації. Такі проблеми можуть бути вчасно виявлені та вирішені, що сприяє успішному завершенню інноваційного проекту. На основі результатів моніторингу та оцінки приймаються управлінські рішення щодо подальшого впровадження інновації. Це може включати в себе рішення про

масштабування інновації, внесення змін у стратегію чи визначення подальших дій.

Результати моніторингу та оцінки повинні бути документально зафіксовані та представлені в звітній формі для зацікавлених сторін, включаючи керівництво, інвесторів та інших зацікавлених осіб. На підставі результатів моніторингу можуть бути розроблені плани подальших заходів, включаючи вдосконалення інновації, розширення її впровадження або впровадження нових інновацій.

Моніторинг та оцінка результатів допомагають забезпечити успішну реалізацію інноваційних проектів в сільському господарстві та досягнення поставлених цілей. Вони також дозволяють виробити навички в управлінні інноваціями та підвищити ефективність виробництва.

Ці етапи є невід'ємною частиною інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств і сприяють підвищенню їхньої продуктивності, конкурентоспроможності та стійкості на ринку [30].

Після аналізу останніх досліджень та публікацій з проблеми, були зроблені наступні висновки. Усі фактори, що негативно впливають на інноваційну діяльність, можна класифікувати на чотири основні групи: техніко-економічні, правові, організаційно-управлінські та соціально-психологічні.

Техніко-економічні чинники включають в себе відсутність фінансових та матеріальних резервів, незабезпеченість необхідною інфраструктурою, фінансування та стимулювання інноваційної діяльності, високий рівень інфляції, завищені кредитні ставки, великий економічний ризик, відсутність попиту на інноваційну продукцію, складнощі з сировиною і матеріалами, відсутність експериментальної бази та інші фактори.

Правові чинники включають недосконалість законодавства та складнощі у дотриманні стандартів. Організаційно-управлінські чинники включають великі витрати, недоліки у процесах планування та вразливість до світових

фінансових криз. Соціально-психологічні чинники включають опір змінам, страх невизначеності, небажання змінювати традиційні методи діяльності та стереотипи поведінки [38].

З метою забезпечення ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств рекомендується активізувати їх інноваційну діяльність. Це означає впровадження технічних і технологічних розробок, а також інших нововведень, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Інноваційний розвиток сільськогосподарських підприємств впливає на низку факторів, які можна розглядати на рівнях макро- та мікроекономіки (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3

Макроекономічні та мікроекономічні чинники впливу

Макроекономічні		Мікроекономічні	
Чинники впливу	Проблеми	Чинки впливу	Проблеми
Законодавчі	В Україні відсутність цілісної нормативно-правової основи, яка б регулювала проведення та сприяла розвитку інноваційної діяльності на вітчизняних підприємствах.	Працівники	За кожний рік відбувається погіршення вікової структури дослідників. Спостерігається збільшення виїзду фахівців у сфері інновацій за кордон.
		Ресурси	Наявність старого та фізично зношеного обладнання і устаткування. Спостерігається низький рівень оновлення обладнання.
Органи державної влади	-Недоцільна державна система управління інноваційною діяльністю. Недостатнє підтримування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств органами влади на регіональному рівні.	Споживачі	-Обмежена передача інформації споживачам щодо продукції, яка є результатом інноваційної діяльності. -Наявність неясного попиту на інноваційні продукти.

Джерело: [створено автором]

Для підтримки інноваційної діяльності підприємств можна використовувати різні економічні інструменти та засоби впливу. При цьому особливу роль слід відводити державі, оскільки саме спрямована та системна державна політика здатна позитивно вплинути на ефективність регулювання інноваціями. Основні механізми стимулювання інноваційної діяльності наведено нижче (Рисинок 1.1).

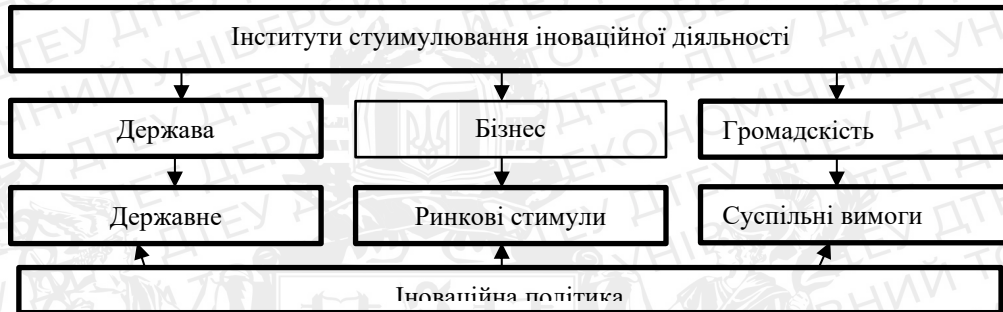

Рис 1.1 Інститути стимулювання іноваційної діяльності [21]

Особливості сприяння інноваційній діяльності, згідно з поглядами Л. І. Федулової, включають в себе наступні аспекти. Державне регулювання інноваційної діяльності може бути визначене як усвідомлений вплив державних органів на інститути, що діють у сфері інновацій .

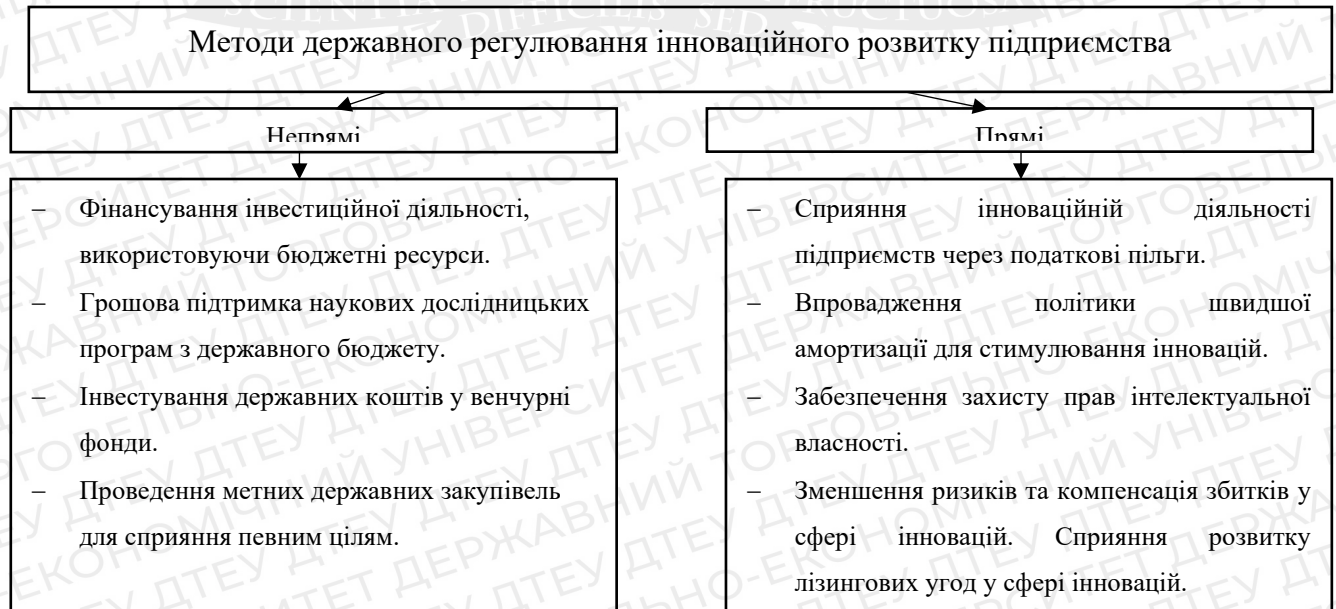

Рис .1.2 Методи державного регулювання іноваційного розвитку підприємства

Головною метою цього регулювання є вибір пріоритетів і стратегічних напрямків розвитку, включаючи інноваційний розвиток. Необхідність втручання держави в інноваційну діяльність обумовлена тривалим науково-виробничим процесом і великими витратами на інноваційні продукти.

Таким чином, держава повинна здійснювати регулювання інноваційної діяльності, що передбачає усвідомлений вплив держави на суб'єктів інноваційної сфери через використання різних методів. Ці методи можуть бути як прямими, так і непрямими, в залежності від поставлених завдань.

Державна підтримка інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств включає в себе різні економічні напрями, включаючи фінансування інноваційно активних підприємств, фінансування інноваційних проектів та програм, субсидювання інноваційних проектів, інвестиції в розвиток інфраструктури для інновацій, фінансування винаходів та промислових зразків, а також державне замовлення на продукцію, отриману від інноваційної діяльності.

Важливо відзначити, що державна підтримка надається лише в період проведення інноваційних ініціатив. Існують різноманітні механізми для стимулювання інноваційної діяльності, але основний акцент зроблений на економічному механізмі.

Цей механізм включає прямі методи, такі як фінансування інвестицій за рахунок бюджетних коштів, фінансування науково-дослідних програм, інвестування бюджетних ресурсів у венчурні фонди, цільові державні закупівлі, надання державних гарантій, пільгове оподаткування для інноваційних підприємств, політику прискореної амортизації та інші [22].

А також непрямі методи, такі як захист інтелектуальної власності, зниження ризиків та компенсація ризикових збитків, розвиток лізингових відносин у сфері інновацій.

Цей механізм є частиною моделі інноваційного розвитку сільського господарства, економіки конкретних регіонів та всієї країни. Основною метою є забезпечення сталого розвитку підприємств і водночас ефективності для поточного покоління, не завдаючи шкоди майбутнім поколінням. Інноваційний механізм спрямований на збереження природних та матеріальних ресурсів та сприяє підвищенню рівня добробуту населення. Аналізуючи економічний механізм як частину інституційної системи, можна побачити, що він ілюструє стимулювання інноваційної діяльності.

Якщо розглядати економічний механізм як складову інституційної системи, то з точки зору підтримки інноваційної діяльності можна зобразити його у вигляді схеми (Рисунок 1.3).

Рис. 1.3 Структура економічного механізму з метою сприяння інноваційним ініціативам [створено автором]

Компоненти економічного механізму для сприяння інноваційній діяльності можна аналізувати через різні підходи до інструментів підтримки сільськогосподарських підприємств у галузі інновацій. Основні компоненти економічного механізму для стимулювання інноваційної діяльності включають організаційне, нормативно-правове та інформаційно-аналітичне забезпечення підприємств.

РОЗДІЛ 2. Основні тенденції іноваційного розвитку системи агробізнесу на прикладі підприємства тов «березино»

2.1 Дослідження системи оновлення агробізнесу

На сьогоднішній день виробництво сільськогосподарської продукції залишається важливим сектором у глобальній торговій системі. Це обумовлено сталим зростанням світового населення, що за останні 50 років подвоїлося. Цей ріст обумовлений як країнами з низьким рівнем доходів, так і країнами, де проблема нестачі продовольчої продукції стоїть особливо гостро.

Впровадження інновацій в агробізнес має на меті поліпшення ефективності, продуктивності та стійкості аграрного сектора. Інноваційні технології дозволяють застосовувати нові методи вирощування, зберігання та обробки сільськогосподарської продукції, що призводить до збільшення врожайності, поліпшення якості продукції та зниження витрат. Крім того, вони сприяють зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище та сприяють створенню більш стійкого та екологічно чистого агробізнесу [42].

Впровадження інноваційних технологій в агробізнес має багато переваг, і партнерства та співпраця відіграють ключову роль у цьому процесі. Співпраця з дослідницькими установами, іншими компаніями та експертами дозволяє агробізнесу отримати доступ до передових знань, експертизи та ресурсів, що сприяє швидшому впровадженню інновацій.

Перешкоди та способи подолання при впровадженні інноваційних технологій в агробізнес можна узагальнити наступним чином «Таблиця 2.1».

Перешкоди та способи подолання при впровадженні інноваційних технологій в агробізнес

Перешкоди	Опис	Спосіб вирішення
Технологічні виклики	Однією з найбільших перешкод є складнощі впровадження нових технологій через високі витрати, складність інтеграції з існуючою інфраструктурою, а також потребу в спеціалізованих знаннях та кваліфікації персоналу.	Для подолання цих перешкод необхідно інвестувати у дослідження та розвиток, створювати інноваційні лабораторії та центри, сприяти освіті та навчанню персоналу з використання нових технологій
Нормативні та правові обмеження	Часто інноваційні технології зіштовхуються зі складними нормативними та правовими вимогами, які можуть уповільнити їх впровадження.	Для подолання цих перешкод необхідно активна взаємодія з владними органами та регуляторами для створення сприятливого законодавчого середовища, що сприятиме інноваціям у сільському господарстві. Необхідно також проводити інформаційну роботу та консультування з метою усунення непорозумінь і сприяння зрозумінню потенційних переваг інновацій.
Економічні ризики	Впровадження інноваційних технологій супроводжується певними економічними ризиками. Нові технології можуть бути витратними, і результати їх впровадження можуть не бути негайною прибутковістю.	Для подолання цих перешкод необхідно проводити детальний аналіз економічної вигідності, проводити тестові проекти, залучати інвесторів та встановлювати фінансові механізми, що допомагають розподілити ризики та забезпечити стабільність фінансового потоку.
Фінансові обмеження	Впровадження інноваційних технологій часто пов'язане зі значними витратами. Фінансові обмеження можуть стати перешкодою для підприємств, особливо для малих і середніх сільськогосподарських підприємств.	Для подолання цієї перешкоди можна розглянути наступні підходи: шукати джерела фінансування урядових програм, грантів або інвестиційних установами.

Джерело: [створено автором з урахуванням 1; 37;24;40]

В цілому, подолання перешкод у впровадженні інноваційних технологій в агробізнес вимагає комплексного підходу, включаючи сприяння розвитку наукових досліджень, створення сприятливого законодавчого середовища,

залучення фінансових ресурсів, освіту та навчання, розвиток інфраструктури та підтримку соціального діалогу. Це допоможе створити умови для стійкого розвитку агробізнесу, покращення продуктивності та конкурентоспроможності галузі, а також забезпечити стаке постачання якісної та безпечної сільськогосподарської продукції [28]. Приклади успішного впровадження інноваційних технологій в Україні наведено нижче

Автоматизовані системи зрошення: Українські сільськогосподарські підприємства впроваджують автоматизовані системи зрошення для поливу полів. Ці системи використовують сучасні сенсори, які контролюють рівень вологості в ґрунті та погодні умови. Вони регулюють полив залежно від потреб рослин, що дозволяє ефективно використовувати водні ресурси та забезпечувати оптимальні умови для росту рослин [7].

Використання дронів у моніторингу полів: Деякі українські сільськогосподарські компанії використовують дрони для збору високоякісних зображень та даних про стан полів. Ця інформація допомагає виробникам виявляти проблеми, такі як хвороби рослин чи шкідники, ранньо виявляти нерівномірну врожайність та вживати вчасних заходів для їх усунення. Використання дронів дозволяє збільшити точність та ефективність моніторингу полів [2].

Світовий ринок сільськогосподарських дронів стрімко розвивається, станом на 2018 рік, вже третина фермерів США використовували дрони на своїх полях, і ще третина збирається почати використовувати їх в найближчий рік. Оцінка ринку дронів сільськогосподарського призначення доволі оптимістична. Так за даними MarketsandMarkets станом на 2017 рік ринок с/г дронів оцінювався в 800 млн. доларів США, а до 2022 року очікується його зростання до 4,2 млрд доларів. Результати дослідження Zion Research прогнозують ріст ринку с/г дронів у 2021 році до 2,978 млрд доларів [12] (Рисунок 1).

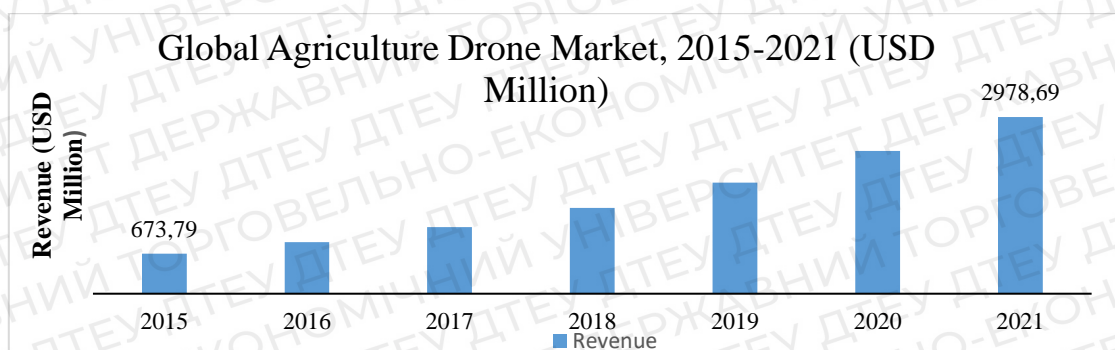

Рис.2.1 Оцінка ринку сільськогосподарських дронів за даними Zion Research [2]

Електронні системи управління худобою, українські фермери впроваджують електронні системи управління худобою, які допомагають контролювати та оптимізувати різні аспекти тваринництва. Наприклад, системи ідентифікації тварин дозволяють вести електронний облік, відстежувати здоров'я та продуктивність кожної тварини. Також впроваджуються системи автоматичного годування, які забезпечують точне дозування кормів для тварин залежно від їх потреб.

Використання сучасних систем обробки даних, українські аграрні компанії впроваджують сучасні системи обробки даних, такі як хмарні та аналітичні платформи. Ці системи дозволяють збирати, аналізувати та інтерпретувати великі обсяги даних про виробництво, кліматичні умови, ринкову ситуацію та інші фактори, що впливають на агробізнес. За допомогою аналітики даних виробники можуть зробити більш обґрунтовані рішення щодо вирощування культур, управління ризиками та розвитку бізнесу [36].

Розробка та використання сортів рослин з високою стійкістю: Українські науково-дослідні інститути та компанії активно займаються розробкою та випробуванням нових сортів рослин з високою стійкістю до шкідників, хвороб, посухи та інших негативних факторів. Ці інноваційні сорти дозволяють сільським виробникам забезпечити стабільний врожай навіть в умовах небагатоприятного середовища [41].

Ці приклади успішного впровадження інноваційних технологій в Україні свідчать про поступовий розвиток сучасного агробізнесу в країні. Впровадження інновацій допомагає збільшити ефективність, підвищити продуктивність та якість продукції, а також знизити вплив на довкілля.

Впровадження інноваційних технологій в агробізнес є важливим кроком у покращенні продуктивності та стійкості цієї галузі. Переваги такого впровадження включають підвищення врожайності, оптимізацію використання ресурсів, покращення якості продукції та зниження негативного впливу на довкілля. При цьому важливо зазначити, що успіх впровадження інновацій залежить від доступності фінансування, підтримки з боку уряду та інших зацікавлених сторін, а також сприятливого регуляторного середовища. Розвиток партнерств і співпраці між сільськогосподарськими підприємствами, дослідницькими установами, компаніями та експертами є ключовим для успішного впровадження інноваційних технологій. Проте, впровадження інновацій може також зіткнутися з рядом перешкод, таких як високі витрати на впровадження, недостатня інформованість та навички фермерів, а також технологічні та інфраструктурні обмеження. Подолання цих перешкод може здійснюватися шляхом підтримки уряду, створення сприятливих умов для доступу до фінансування та технологій [20].

Сільське господарство є ключовим напрямком українського агробізнесу, в якому близько 70% виробництва становлять рослинні культури. Решта 30% обсягу сільськогосподарської продукції припадає на тваринництво, включаючи вирощування худоби, птиці, виробництво молока та яєць .

Зернові культури складають найбільшу частку в структурі валової продукції рослинництва, перевищуючи 25%. Україна є визнаним світовим лідером на аграрному ринку, експортуючи сільськогосподарську продукцію. Питома вага сільськогосподарських земель у загальній площі країни становить

вважаючи 70,8%, що вказує на високий рівень аграрної активності (Таблиця 2.2.).

Таблиця 2.2

Реалізація зернових та зернобобових культур за 2020-2021 р.

Країна, регіон	Культури зернові та зернобобові - всього.				
	Реалізовано			Середні ціни реалізації	
	2020 р.	2021 р.	у % до 2020	тис. грн за т.	у % до 2020
Україна	42246466,1	41992983,5	99,4	6296,1	131,3
Вінницька	2701774,6	2798321,5	103,6	6326,0	132,1
Волинська	620588,6	661702,2	106,6	6295,7	132,0
Дніпропетровська	1777207,4	1850648,5	104,1	6444,8	131,8
Донецька	1003916,1	1015460,0	101,1	6330,8	129,5
Житомирська	1507247,6	1274032,4	84,5	6323,9	136,5
Закарпатська	91111,7	98663,1	108,3	5758,5	136,6
Запорізька	1669349,6	1675708,6	100,4	6475,6	130,0
Івано-Франківська	520621,2	383125,3	73,6	5808,9	127,6
Київська	2869974,4	3066845,5	106,9	6202,3	132,1
Кіровоградська	2142120,3	2237369,5	104,4	6300,4	131,2
Луганська	839381,4	630984,5	75,2	6480,6	140,8
Львівська	768701,7	753459,5	98,0	5799,9	119,7
Миколаївська	1266692,1	1623867,8	128,2	6388,6	128,3
Одеська	1039687,3	2005965,8	192,9	6296,5	125,1
Полтавська	3632953,9	2916091,9	80,3	6604,5	139,1
Рівненська	603862,2	833052,7	138,0	6035,6	126,1
Сумська	3380575,6	2572539,7	76,1	6119,2	128,3
Тернопільська	1480535,2	1532468,8	103,5	6242,4	126,9
Харківська	2671999,8	2225952,7	83,3	6538,7	135,0
Херсонська	1332222,8	1375195,4	103,2	6370,8	127,5
Хмельницька	2386841,6	2655937,9	111,3	6170,9	127,1
Черкаська	2337284,3	2484307,2	106,3	6831,7	134,9
Чернівецька	136971,9	109795,5	80,2	5549,0	127,7
Чернігівська	4618093,0	4182425,7	90,6	5963,3	130,3
м. Київ	846751,8	1029061,8	121,5	5892,0	131,6

Також можемо проаналізувати наявність тракторів і техніки загальногосподарського призначення у сільськогосподарських підприємствах за

регіонами, тобто статух їх онволення та кількість відповідно до області [23]
(Таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

**Наявність тракторів і техніки загальногосподарського призначення у
сільськогосподарських підприємствах за регіонами 2018 -2019 р.**

Країна, область	Трактори – всього		Вантажні та вантажно-пасажи́рські автомобілі		Абсолютне відношення Трактори	Абсолютне відношення Вантажні автомобілі
	2018 р.	2019 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р.	2019 р.
Україна	128 697	130 529	78 077	78 678	1 832	601
Вінницька	8 559	8 701	5 280	5 323	142	43
Волинська	2 068	2 119	1 434	1 470	51	36
Дніпропетровська	9 732	9 962	5 503	5 648	230	145
Донецька	4 553	4 451	2 579	2 532	-102	-47
Житомирська	3 012	3 103	1 923	1 934	91	11
Закарпатська	428	451	152	156	23	4
Запорізька	8 299	8 316	4 669	4 663	17	-6
Івано-Франківська	1 056	1 057	603	571	1	-32
Київська	7 007	7 038	5 214	5 200	31	-14
Кіровоградська	9 357	9 701	5 330	5 517	344	187
Луганська	4 049	4 104	2 177	2 191	55	14
Львівська	2 359	2 317	1 834	1 759	-42	-75
Миколаївська	6 164	6 421	3 006	3 145	257	139
Одеська	9 482	9 646	5 021	5 043	164	22
Полтавська	9 672	9 868	6 008	5 934	196	-74
Рівненська	1 461	1 478	993	955	17	-38
Сумська	4 562	4 481	2 906	2 876	-81	-30
Тернопільська	2 986	3 094	1 944	2 043	108	99
Харківська	8 045	7 888	5 039	4 951	-157	-88
Херсонська	5 631	5 740	2 482	2 512	109	30
Хмельницька	4 470	4 535	3 210	3 237	65	27
Черкаська	6 616	6 570	4 426	4 461	-46	35
Чернівецька	1 125	1 120	544	530	-5	-14
Чернігівська	5 157	5 461	3 920	4 065	304	145
м. Київ	2 847	2 907	1 880	1 962	60	82

Дана таблиця містить інформацію про кількість тракторів та вантажних автомобілів у різних областях України у 2018 та 2019 роках. Узагальнюючи можна сказати:

- загальна кількість тракторів та вантажних автомобілів в Україні зросла з 2018 по 2019 рік. Загальна кількість тракторів збільшилася на 1,832 одиниць, а вантажних автомобілів на 601 одиницю;
- в середньому кожна область має більше вантажних автомобілів, ніж тракторів;
- Дніпропетровська область має найбільшу кількість тракторів (9,962) та вантажних автомобілів (5,648) серед усіх областей;
- Донецька область відзначається невеликим спадом в кількості тракторів та вантажних автомобілів з 2018 по 2019 рік, зі зменшенням на 102 трактори та 47 вантажних автомобілів;
- Кіровоградська область відзначається найбільшим зростанням кількості тракторів (344) та вантажних автомобілів (187) в порівнянні з іншими областями;
- Львівська область втратила 75 вантажних автомобілів з 2018 по 2019 рік, що є однією з найбільших втрат серед усіх областей;
- за загальною кількістю тракторів і вантажних автомобілів лідирують області, такі як Дніпропетровська, Полтавська, Харківська та Київська;
- Місто Київ також показує зростання кількості тракторів та вантажних автомобілів, але в розмірі, який є значно меншим, ніж в областях.

2.2 Аналіз показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Березино»

Товариство з обмеженою відповідальністю "Березино" є юридичною особою, яка була зареєстрована в Україні 3 листопада 2004 року і функціонує вже протягом 18 років та 11 місяців. Це підприємство має статутний капітал у розмірі 50 000,00 гривень і функціонує в формі товариства з обмеженою

відповідальністю. Важливо відзначити, що на дату останнього оновлення даних, тобто 28 жовтня 2023 року, ця організація не перебуває в процесі припинення.

Підприємство здійснює різні види діяльності, включаючи вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур, відтворення рослин, змішане сільське господарство, допоміжну діяльність у рослинництві, післяурожайну діяльність, оптову торгівлю зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин, неспеціалізовану оптову торгівлю, вантажний автомобільний транспорт, надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів, надання в оренду вантажних автомобілів, надання в оренду сільськогосподарських машин і устаткування, оброблення насіння для відтворення, оптову торгівлю хімічними продуктами та надання в оренду та експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Уповноваженою особою та керівником організації є Підлубний Олександр Вікторович. При цьому підприємство є недержавною власністю і має статус юридичної особи з обмеженою відповідальністю.

Усі ці дані вказують на те, що ТОВ "Березино" є діючим підприємством зі значним стажем та різноманітною сферою діяльності, яке залишається активним на ринку на дату останнього оновлення інформації.

Фінансова звітність підприємства представлена у вигляді річної звітності у чотирьох основних формах: форма No1 "Баланс", форма No2 "Звіт про фінансові результати", форма No3 "Звіт про рух грошових коштів", і форма No4 "Звіт про власний капітал".

Останнім часом підприємство функціонувало досить стабільно і має позитивний фінансовий результат, тобто отримує прибуток. Давайте проведемо аналіз фінансово-економічного стану підприємства (Таблиця 2.4).

Ключові фінансові коефіцієнти діяльності ТОВ «Березино» 2021-2022

р.

Коефіцієнт	Розрахунок показника	2021 р.	2022 р.
Коефіцієнт покриття	Оборотні активи/ Поточні зобов'язання	5,20	4,54
Коефіцієнт фінансової незалежності	Власний капітал/ Валюта балансу (пасив)	0,79	0,80
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	Власний капітал/ Необоротні активи	2,13	2,39
Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	Чистий прибуток (збиток)/ Валюта балансу (актив)	0,23	0,22
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чиста виручка від реалізації/ Оборотні активи	0,40	0,33

Джерело: (Створено автором)

Аналіз ключових фінансових показників діяльності ТОВ «Березино» за 2021 та 2022 роки дозволить зробити певні висновки щодо фінансового стану компанії.

Коефіцієнт покриття (оборотні активи / поточні зобов'язання): зменшення цього коефіцієнта свідчить про зменшення ліквідності компанії. У 2022 році компанія має менше засобів для виплати поточних зобов'язань, що може вказувати на проблеми у фінансовому управлінні.

Коефіцієнт фінансової незалежності (власний капітал / валюта балансу): цей коефіцієнт практично не змінився протягом року, що свідчить про те, що компанія є в цілому стабільною з фінансової точки зору. Вона має достатньо власного капіталу для покриття своїх зобов'язань.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом (власний капітал / необоротні активи): збільшення цього коефіцієнта свідчить про те, що

компанія має більше власних коштів для покриття необоротних активів. Це може бути позитивним сигналом щодо стійкості компанії.

Узагальнюючи, зниження ліквідності та ефективності використання оборотних активів може бути показником труднощів у фінансовому управлінні компанією у 2022 році. Проте, стабільність фінансової незалежності і зростання коефіцієнта покриття необоротних активів власним капіталом свідчать про те, що компанія має стабільну фінансову базу [33].

2.3 Оцінка ефективності інноваційної діяльності ТОВ «Березино»

Оскільки ТОВ "Березино" не веде жодної інноваційної діяльності, ми пропонуємо розглянути можливість диверсифікації підприємства відповідно до різних сфер економічної діяльності. Зазвичай більшість підприємств фокусуються на одному виді діяльності. В разі ТОВ "Березино", вирощуванням зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур, відтворення рослин, післяурожана діяльність. Інші види діяльності майже не розвиваються.

Однак, при розгляді життєвого циклу продукції підприємства важливо пам'ятати про "поріг зростання," після якого підприємство повинно визначити, чи продовжувати виробництво існуючої продукції, або впроваджувати нову та завоювати нові ринки.

Тому, кожне підприємство повинно активно виявляти цей "поріг зростання" і розглядати можливості розширення діяльності, включаючи диверсифікацію в інші галузі.

У сучасних умовах економічного господарювання, де спостерігається висока динаміка та постійні зміни, росте конкуренція і активно розвиваються технології, підприємства мають приділяти велику увагу розробці своєї власної інноваційної стратегії та визначенню шляхів її успішної реалізації [25]. Саме інновації є ключовим фактором, який допомагає підприємствам збільшувати їх конкурентоспроможність в цих умовах. Тому аналіз сутності та структури

інноваційної політики, а також визначення принципів і особливостей її формування на підприємстві набуває особливої важливості.

Таким чином для подальшої оцінки іновації ТОВ «Березино» ми пропонуємо оцінити необоротні та нематеріальні активи.

Аналіз необоротних активів підприємства розпочинається з вивчення їх складу та структури. У фінансовому звіті щодо стану підприємства вказуються такі складові необоротних активів: нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, інвестиційна нерухомість, довгострокові біологічні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, відстрочені податкові активи та інші необоротні активи [39]. Тому важливо дослідити такі показники як необоротні активи, оборотні активи та знос. Динаміку активів підприємства наведено в таблиці 2.5

Таблиця 2.5

Аналіз динаміки активів ТОВ «Березино» 2020-2022 р.

Показник	Значення показника			Абсолютне відхилення		Темпи росту у %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 р.	2022-2021 р.	2021р.	2022р.
Необоротні активи	20 848	28 980	33 077	8 132	12 229	139	114
Оборотні активи	33 039	52 868	65 708	19 829	32 669	160	124
Знос	9 486	11 790	14 686	2 304	2 896	124	125

З цих даних видно, що як необоротні, так і оборотні активи зростали протягом трьох років. Загальна вартість необоротних активів виросла з 20,848 в 2020 році до 33,077 в 2022 році. Абсолютне відхилення між 2022 і 2020 роками складає 12,229, що вказує на значний ріст в цій категорії активів протягом цього періоду. Темпи росту у 2021 році (139%) були вищими, ніж у 2022 році (114%), що може вказувати на сповільнення росту необоротних активів у 2022 році порівняно з 2021 роком.

Загальна вартість оборотних активів також зростає з 33,039 в 2020 році до 65,708 в 2022 році. Абсолютне відхилення між 2022 і 2020 роками становить 32,669, що свідчить про значний ріст в цій категорії активів. Темпи росту у 2021 році (160%) були вищими, ніж у 2022 році (124%), що може вказувати на сповільнення росту оборотних активів у 2022 році порівняно з 2021 роком.

Знос зріс з 9,486 в 2020 році до 14,686 в 2022 році. Абсолютне відхилення між 2022 і 2020 роками становить 5,200, що свідчить про збільшення зносу активів. Темпи росту для зносу також зросли, збільшившись з 124% у 2021 році до 125% у 2022 році.

Далі розглянемо аналіз динаміки необоротних активів ТОВ «Березино» (Таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз динаміки необоротних активів ТОВ «Березино» 2020-2022 р.

Показник	Значення показника			Абсолютне відхилення		Темпи росту у %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 р.	2022-2021 р.	2021 р.	2022 р.
1. Нематеріальні активи	3 380	3329	3 279	-51	-101	-1,51	-1,50
2. Основні засоби	17 468	25 651	29 798	8 183	12 330	146,85	16,17
3. Незавершені капітальні інвестиції	-	-	-	-	-	-	-
4. Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-
Всього	20 848	28 980	33 077	8 132	4 097	39,01	14,14

За результатами аналізу видно, що нематеріальні активи зменшилися протягом двох років, знижуючись на 51 одиницю у 2021 році та на 101 одиницю

у 2022 році. Основні засоби зростали протягом цього періоду, збільшившись на 8,183 одиниці у 2021 році та на 12,330 одиниць у 2022 році.

Що стосується "Незавершених капітальних інвестицій" та "Довгострокової дебіторської заборгованості", у таблиці відсутні дані для цих показників, тому неможливо провести аналіз їхньої динаміки. Але це вказує на те що відсутність цих показників дає стабільно працювати нашому підприємству без залучення кредитних коштів. Загалом, компанія показала значне зростання своїх основних засобів, що може свідчити про розвиток бізнесу і інвестиції в обладнання та майно. У той же час, нематеріальні активи зменшилися незначно, але не мають великого впливу на загальну картину. Структуру необоротних активів підприємства наведено у таблиці 2.7

Таблиця 2.7

Структура необоротних активів ТОВ «Березино» 2020-2022 р.

Показник	Значення показника у %			Абсолютне відхилення у %		Темпи росту у %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 р.	2022-2021 р.	2021 р.	2022 р.
1. Нематеріальні активи	16,21	11,49	9,91	-0,63	-2,47	-29,1	-13,8
2. Основні засоби	83,79	88,51	90,09	100,63	300,95	5,6	1,8
3. Незавершені капітальні інвестиції	-	-	-	-	-	-	-
4. Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-	-	-
Всього	100	100	100	-	-	-	-

З таблиці видно що Нематеріальні активи: Значення в 2020 році становило 16,21% від загальної суми активів. У 2021 році ця частка зменшилася до 11,49%, що є зменшенням на 0,63% від загальної суми активів порівняно з 2020 роком. В 2022 році частка нематеріальних активів подальше зменшилася до 9,91%, що є

зменшенням на 2,47% від загальної суми активів порівняно з 2021 роком. Зменшення цього показника може вказувати на зниження вартості нематеріальних активів або їхню реалізацію.

Основні засоби: Значення в 2020 році становило 83,79% від загальної суми активів. У 2021 році ця частка зросла до 88,51%, що є збільшенням на 4,72% від загальної суми активів порівняно з 2020 роком. В 2022 році частка основних засобів продовжила зростати, досягнувши 90,09%, що є збільшенням на 1,58% від загальної суми активів порівняно з 2021 роком. Збільшення цього показника може свідчити про інвестування в основні засоби та їхню збільшену вартість.

Динаміку нематеріальних активів підприємства наведено у таблиці 2.8

Таблиця 2.8

Аналіз динаміки нематеріальних активів ТОВ «Березино» 2020 -2022

р.

Показник	Значення показника			Абсолютне відхилення		Темпи росту у %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 р.	2022-2021 р.	2021 р.	2022 р.
1.Первісна вартість	3 574	3 574	3 574	0	0	0	0
2.Накопичена амортизація	194	245	295	51	50	26,29	20,41
Всього	3 380	3 329	3 279	-51	-50	-1,51	-1,50

Аналіз показав що показник «Первісна вартість» за роки 2020, 2021 і 2022 залишилось стабільним і дорівнює 3,574 одиницям. Це означає, що вартість активів не змінювалася протягом цього періоду.

Накопичена амортизація збільшилася з 194 одиниць в 2020 році до 245 одиниць в 2021 році, що є збільшенням на 51 одиницю або 26,28% порівняно з

2020 роком. У 2022 році накопичена амортизація подальше збільшилася до 295 одиниць, що є збільшенням на 50 одиниць або 20,41% порівняно з 2021 роком.

Загалом, дані свідчать про стабільну первісну вартість активів, але зростаючу накопичену амортизацію. Це може вказувати на те, що активи продовжують використовуватися, і їхня вартість знижується з часом через амортизацію. Такий аналіз є важливим для планування заміни або реструктуризації активів у майбутньому.

Далі для оцінки ефективності іноваційної діяльності ТОВ «Березино» ми визначемо іноваційну політику підприємства.

Першим етапом нам потрібно прийняти рішення, щодо придбання обладнання для проведення НДДКР. Для цього потрібно провести оцінювання іноваційного потенціалу підприємства. На основі наведених даних в таблиці 2.9 ми визначимо ступінь фізичного зносу та коефіцієнт оновлення вибуття обладнання.

Таблиця 2.9

Показники вартості обладнання для проведення НДДКР

Показник	Значення
Середньорічна первісна вартість обладнання для проведення НДДКР, тис. грн.	27 724
Середньорічна залишкова вартість обладнання для проведення НДДКР, тис. грн.	13 238
Вартість обладнання для проведення НДДКР, що надійшло протягом року, тис. грн.	12 330
Вартість обладнання для проведення НДДКР, що вибуло протягом року, тис. грн.	14 686
Вартість обладнання для проведення НДДКР, на початок поточного року, тис. грн.	25 651
Вартість обладнання для проведення НДДКР, на кінець поточного року, тис. грн.	29 798

Показники оцінювання визначаються за такими формулами:

Фізичний знос обладнання для здійснення НДДКР ($K_{ф.зн.НДДКР}$):

$$K_{ф.зн.НДДКР} = \frac{ОЗН}{ВпНДДКР} \quad (2.1)$$

де $O_{\text{зн}}$ — сума зносу обладнання для здійснення НДДКР, тис. грн.;

$V_{\text{нндкр}}$ — первісна вартість обладнання для здійснення НДДКР, тис. грн.;

Розрахуємо спочатку суму зносу обладнання = $27\,724 - 13\,328 = 14\,396$
тис. грн

Тоді фізичний знос обладнання для проведення НДДКР = $14\,396 / 27\,724$
= 0,52.

Коефіцієнт оновлення обладнання для проведення НДДКР — характеризує ступінь інтенсивності його оновлення (Кон НДДКР):

$$K_{\text{он НДДКР}} = \frac{O_{\text{вв НДДКР}}}{\text{ОК.Р.НДДКР}} \quad (2.2)$$

де $O_{\text{вв НДДКР}}$ — вартість обладнання для проведення НДДКР, що надійшло на підприємство протягом поточного року, грн.;

ОК.Р.НДДКР — вартість обладнання для проведення НДДКР на кінець поточного року, грн.;

Коефіцієнт оновлення обладнання для проведення НДДКР = $12\,330 / 29\,798 = 0,41$.

Коефіцієнт вибуття обладнання для проведення НДДКР — характеризує ступінь інтенсивності його вибуття ($K_{\text{виб НДДКР}}$):

$$K_{\text{виб НДДКР}} = \frac{O_{\text{виб НДДКР}}}{\text{ОП.Р.НДДКР}} \quad (2.3)$$

де $O_{\text{виб НДДКР}}$ — вартість обладнання для проведення НДДКР, що вибуло з підприємства протягом поточного року, грн.;

ОП.Р.НДДКР — вартість обладнання для проведення НДДКР на початок поточного року.

Коефіцієнт вибуття обладнання для проведення НДДКР = $14\,686 / 25\,651$
= 0,57.

Наш розрахунок показує, що фізичний знос обладнання для проведення НДДКР становить 0,674. Це означає, що близько 67,4% обладнання вже

зношено і втратило частину своєї вартості. Цей коефіцієнт може бути корисним для оцінки необхідності заміни чи ремонту обладнання для забезпечення його ефективності.

Коефіцієнт оновлення становить 1,49. Це вказує на те, що вартість обладнання для проведення НДДКР збільшилася на 49% протягом поточного року. Це може свідчити про інвестиції в нове обладнання або модернізацію існуючого.

Коефіцієнт вибуття складає 0,57. Що означає, що підприємство видалило обладнання на суму 57% від його вартості на початку поточного року. Це може бути пов'язане з продажем, списанням або іншими процесами вибуття обладнання.

Тобто можемо сказати що аналіз НДДКР дав нам змогу зрозуміти що боладнання потрібно оновлювати тому продовжио оцінку івноваційног типу поілтики ТОВ «Березино».

Охарактеризувати інноваційний потенціал фірми, визначити тип його стратегії, що має фінансово-господарські показники, допоможуть наведені данні в таблиці 2.10

Таблиця 2.10

Фінансово-господарські показники ТОВ «Березино» 2022 р.

Показник	Значення показника
	Фірма
Нематеріальні активи, млн. грн.	3,2
Необоротні активи, млн. грн.	33
Чисельність персоналу в НДДКР, чол.	12
Загальна чисельність персоналу, чол.	44
Дослідно-приладне обладнання, млн. грн.	10
Виробниче обладнання, млн. грн.	29
Виручка від продажу нових продуктів, млн. грн./рік	19
Сукупна виручка, млн. грн./рік	28
Інвестиції в НДДКР, млн. грн./рік	2
Інвестиції, млн. грн./рік	3

Для подальших розрахунків використаємо часткові показники інноваційного потенціалу ϵ :

Коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю (Ків) :

$$\text{Ків} = \frac{F_{\text{ИМА}}}{F} \quad (2.4)$$

де F — необоротні активи фірми (основні засоби, нематеріальні активи, незавершене будівництво, фінансові вклади);

$F_{\text{ИМА}}$ — інтелектуальна власність фірми (нематеріальні активи).

$$\text{Ків} = 33\,077 / 3\,279 = 10$$

Коефіцієнт $\text{Ків} = 10$ означає, що компанія має великий обсяг інтелектуальної власності порівняно зі своїми необоротними активами. Це свідчить про те, що компанія активно інвестує в розробку та збереження інтелектуальної власності, яка може бути важливою для її конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу. Далі для оцінки інноваційної політики підприємства розрахуємо показники в таблиці 2.9

Таблиця 2.9

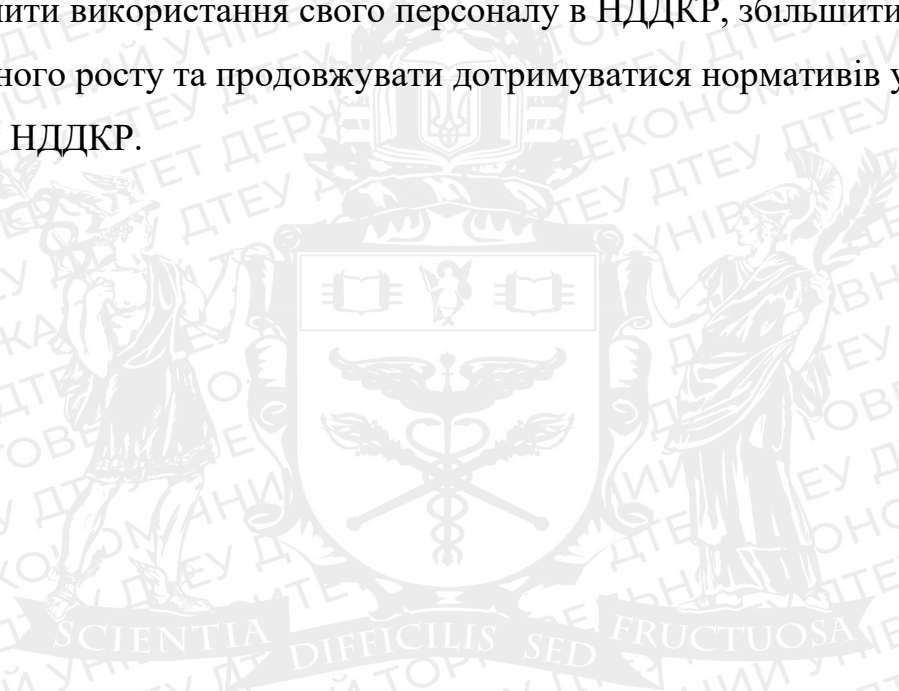
Нормативні значення коефіцієнтів інноваційного потенціалу ТОВ «Березено» 2022 р.

Коефіцієнт	Значення	Стратегія
Коефіцієнт персоналу, занятого в НДДКР	0,27	Стратегія лідера
Коефіцієнт майна, призначеного для НДДКР	0,34	Стратегія лідера
Коефіцієнт освоєння нової продукції	0,67	Стратегія лідера
Коефіцієнт іноваційного росту	0,66	Стратегія лідера

Коефіцієнт персоналу, занятого в НДДКР, дорівнює 0,27. Це може свідчити про те, що компанія може використовувати більше ресурсів персоналу для науково-

дослідницької та інноваційної діяльності. Щоб підвищити свій інноваційний потенціал, ТОВ "Березино" може розглянути можливість збільшення залучення персоналу до НДДКР.

Загальною стратегією компанії на основі цих коефіцієнтів інноваційного потенціалу може бути "стратегія лідера." Вона має великий потенціал для інноваційного росту та розвитку нової продукції. При цьому компанія може вдосконалити використання свого персоналу в НДДКР, збільшити інтенсивність інноваційного росту та продовжувати дотримуватися нормативів у використанні майна для НДДКР.

РОЗДІЛ 3. Розробка економічного обґрунтування проекту впровадження іноваційних технологій на тов «Березино»

Галузь сільського господарства є пріоритетною для економіки України. Навіть при важких економічних та політичних умовах виробництво сільськогосподарської продукції забезпечує зростання експортного потенціалу країни. Однак для подальшого підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва ТОВ «Березино» необхідно впроваджувати інновації, що включає в себе модернізацію та переоснащення виробництва на сільськогосподарських підприємствах.

Науково-технічний прогрес в сільськогосподарських підприємствах має важливе значення, оскільки він визначає не тільки перспективи розвитку підприємств, але й їхню ефективну функціональність. Це пов'язано з тим, що сільське господарство має значну залежність від природних та кліматичних умов, зазнає великої конкуренції, та існує великий часовий проміжок між вкладенням ресурсів у виробництво продукції та її отриманням.

Інновації у сільськогосподарських підприємствах виконують кілька функцій [29]:

- сприяють зміні соціально-економічного становища сільськогосподарських підприємств.
- прискорюють технологічний прогрес у галузі.
- забезпечують розвиток вертикальних ланцюгів створення додаткової вартості.
- сприяють утворенню горизонтальних зв'язків між кількома підприємствами.
- підвищують розвиток сільськогосподарських підприємств через розширення виробничих можливостей та освоєння нових ринків.

Серед перспективних напрямків іноваційного розвитку аграрних підприємств можна виділити наступні:

- впровадження нових технологій та методів виробництва.
- збільшення ефективності використання ресурсів, включаючи воду та добрива.
- розвиток і впровадження сучасних систем моніторингу та управління виробництвом.
- застосування біологічних методів захисту рослин та зменшення використання хімічних пестицидів.

Ці інновації сприятимуть покращенню ефективності сільськогосподарських підприємств і сприятимуть розвитку галузі.

Провівши дослідження фінансового стану ТОВ «Березино», та оцінивши ефективності іноваційної діяльності, яка на підприємстві відсутня ми пропонуємо запровадити план проекту впровадження іноваційних технологій на наше підприємство.

Даний план буде включати в себе:

- Розробка іноваційних рішень (створюються конкретні іноваційні рішення, які враховують виявлені потреби та можливості підприємства. Це може включати в себе розробку нових технологій, методів виробництва, або удосконалення);
- Впровадження іновацій (передбачає практичну реалізацію розроблених іноваційних рішень на підприємстві. Це включає в себе закупівлю необхідного обладнання, навчання персоналу та запуск нових процесів);
- Моніторинг та оцінка результатів (останній етап включає в себе систематичний моніторинг та оцінку впливу іновацій на діяльність підприємства. Це допомагає виявити ефективність іновацій та внести корективи у випадку необхідності).

Але перед тим як запровадити план проекту потрібно розібратися що має на меті наше підприємство та які цілі.

Цілі агропідприємства «Березино» можуть включати різні аспекти діяльності, такі як виробництво сільськогосподарської продукції, підтримка регіональної економіки, створення робочих місць тощо (Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Цілі підприємства ТОВ «Березино»

Ціль	Опис
Збільшення виробництва	Збільшення обсягу сільськогосподарської продукції для задоволення попиту на продукти харчування та сировину.
Забезпечення якості	Забезпечення високої якості продукції та впровадження сучасних технологій для підвищення ефективності виробництва.
Створення робочих місць	Створення нових робочих місць для місцевого населення та зменшення безробіття.
Підтримка регіональної економіки	Зміцнення економіки Черкаської області через розвиток сільського господарства та споживчих ринків.
Впровадження сталого розвитку	Зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.
Розвиток інфраструктури	Покращення інфраструктури агропідприємства, такої як дороги, сховища та обладнання для підвищення продуктивності та зручності праці.

З данної таблиці ми можемо побачити що основні цілі підприємства такі самі як і у всіх інших підприємств, але для себе я виокремив розвиток інфраструктури. Далі потрібно створити таблицю SWOT-аналізу та зазначити виявленні проблеми на нашому господарстві. Основною проблемою нашого підприємства є «Високі витрати на обладнання та технології».

Найближчі перспективи розвитку ТОВ «Березино»" включають в себе впровадження елементів логістичного менеджменту та активну співпрацю з іншими сільськогосподарськими підприємствами. У зв'язку з відсутністю або

обмеженістю фінансової підтримки від зараз, спільні зусилля кількох сільськогосподарських підприємств можуть стати єдиною можливістю придбати сучасну техніку, необхідну для їхньої діяльності, або організувати логістичний ланцюг для постачання матеріальних ресурсів та вивезення продукції. «SWOT-аналіз» наведений в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

SWOT-аналіз ТОВ «Березино»

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> – Земельні ресурси (агropідприємство має доступ до великої площі оброблюваних земель, що дозволяє розширювати виробництво); – Досвідний персонал (команда фахівців має великий досвід у сільському господарстві та сільському господарстві); – Висока якість продукції (агropідприємство відоме своєю якісною продукцією по області); – Трудові ресурси (повна забезпеченість персоналом); – Маркетинг (постійний попит на зерно та насіння соняшнику, персоналом) 	<ul style="list-style-type: none"> – Залежність від погодних умов (сільське господарство піддається впливу негоди, що може вплинути на врожайність та прибутковість); – Високі витрати на обладнання та технології (підтримка сучасного обладнання і технологій може бути фінансово вимогливою); – Конкуренція (конкурентність на ринку сільського господарства може створювати тиск на ціни та ринкову частку); – Маркетинг (розміри підприємства не дозволяють створювати значні товарні партії зерна та соняшнику для постійної торгівлі на біржі. Відсутність логістичного забезпечення постачання продукції на внутрішньому ринку); – Соціальна політика (інтенсивні міграційні процеси сільських жителів до міст та за кордон).
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> – Збільшення попиту на органічну продукцію (зростаюча свідомість споживачів про користь органічних продуктів може створити можливості для розширення виробництва органічних культур); – Експорт (можливість вивезення продукції на зовнішні ринки може розширити географію збуту); – Розвиток нових продуктів 	<ul style="list-style-type: none"> – Поширення хвороб рослин (виникнення епідемій або шкідників може негативно вплинути на врожайність); – Зміни в законодавстві (зміни у вимогах до сільського господарства та екологічній політиці можуть вимагати додаткових інвестицій та адаптації); – Волатильні ціни на сировину (зміни цін на сільськогосподарські сировини можуть вплинути на прибутковість підприємства).

Дійсно, високі витрати на обладнання та технології можуть становити значну проблему для багатьох агропідприємств. Проте існують різні стратегії та варіанти для подолання цієї проблем. Далі за планом ми розберемо таблицю 3.3, яка дасть нам змогу знайти вирішення данної проблеми.

Таблиця 3.3

Запропоновані іноваційні технології для ТОВ «Березино»

1. Оптимізація використання земельних ресурсів: <ul style="list-style-type: none"> – Впровадження сучасних сільськогосподарських технологій та системи моніторингу може допомогти підвищити ефективність використання земель. – Розвиток сільського туризму для додаткового прибутку та залучення інвестицій.
2. Підвищення якості продукції: <ul style="list-style-type: none"> – Впровадження високопродуктивних та високоякісних гібридів сільськогосподарських культур. – Використання сучасних методів обробки ґрунту та догляду за рослинами.
3. Ефективніша управлінська система: <ul style="list-style-type: none"> – Впровадження системи управління виробництвом (наприклад, ERP-системи), яка допоможе оптимізувати виробничі процеси та планування. – Використання сучасних агротехнологій та автоматизації в сільському господарстві.
4. Диверсифікація продукції: <ul style="list-style-type: none"> – Розгляньте можливість вирощування органічних культур або виробництва органічних продуктів, що відповідає збільшеному попиту на органічну продукцію. – Розробка нових продуктів на основі ваших ресурсів, наприклад, переробка сировини для створення додаткових продуктів.
5. Експорт та розширення ринків: <ul style="list-style-type: none"> – Розширення географії експорту та розробка міжнародних ринків для зменшення залежності від внутрішнього ринку. – Розробка стратегії маркетингу для підвищення видимості на міжнародних ринках.

Для нашого підприємства ми вибрали 3 пункт Ефективніша управлінська система, а саме «Використання сучасних агротехнологій та автоматизації в сільському господарстві», зараз найбільший ККД приносять АГРО-дрони, тому пропонуємо впровадити в наше підприємство дану іновацію.

Дрони, також відомі як безпілотні літальні апарати (БПЛА), стали надзвичайно важливою технологією для сучасного сільського господарства. Їхнє використання у галузі точного рільництва подібне до роботи мікроскопу в хімічній лабораторії. Дрони здатні збирати величезний обсяг даних, а знімки та

відеозображення, які вони надають, є набагато точнішими і деталізованішими, ніж ті, які можуть бути отримані від супутників. Сьогодні дрони в сільському господарстві виконують різноманітні завдання:

- моніторинг полів та аналіз стану рослин і ґрунтів.
- високоточна ідентифікація проблемних ділянок.
- створення тривимірних карт полів та фотопланів, які використовуються для створення карт завдань та "паспортів" для полів.
- вносити добрива, насіння, розпилювати захистні засоби, здійснювати зрошення полів та інші сільськогосподарські операції.

Зібрана інформація дозволяє своєчасно виявляти і захищати сільськогосподарські культури від шкідників, оптимізувати використання ресурсів (насіння, вода, добрива, гербіциди, захистні засоби) та підвищувати врожайність.

Завдяки дронам, точне рільництво переживає справжню революцію, яка веде до значних покращень в агросекторі і допомагає сільським господарствам працювати на новому рівні ефективності та продуктивності. Тому для запровадження плану ми будемо співпрацювати з фірмою «DroneUA».

Розрахуємо витрати на впровадження нашої технології (Таблиця 3.4)

Таблиця 3.4

Витрати на впровадження іноваційної технології

Категорія	Ціна, грн.
Закупівля дронів Дрон XAG XMission (5 шт)	949 800
Закупівля комплектів XAG V40 Standart (5 шт)	2 125 000
Закупівля підписки System Solutions RTK Drone на 1 рік	120 000
Витрати на тренінги для 12 робітників	120 000
Всього	3 314 800

За відомими даними, загальні витрати на впровадження дронавої технології в агропроцеси складають 3 314 800 гривень. Ці витрати включають в себе придбання п'яти дронів XAG XMission, п'яти комплектів XAG V40 Standart, підписку на System Solutions RTK Drone на 1 рік та тренінги для 12 робітників.

Ця інвестиція може стати важливим кроком у розвитку точного рільництва, допомагаючи сільським господарствам в ефективному моніторингу та оптимізації процесів.

Далі пропонуємо скласти графік Ганта для розрахунку реалізації впровадження проекту (Таблиця 3.5)

Таблиця 3.5

Графік впровадження технології на 2024 рік.

Етапи	Період реалізації початок (дата)	Період реалізації кінець (дата)	Час впровадження (днів)	Вартість, грн.
Закупівля дронів Дрон XAG XMission (5 шт)	01.02.2024	02.02.2024	2	949 800
Закупівля комплектів XAG V40 Standart (5 шт)	01.02.2024	02.02.2024	2	2 125 000
Закупівля підписки System Solutions RTK Drone на 1 рік	01.02.2024	01.02.2024	2	120 000
Отримання техніки	02.02.2024	29.02.2024	28	-
Оформлення договору співпраці по System Solutsion RTK	01.03.2024	01.03.2024	1	-
Навчання керуванням дронів	02.03.2024	02.04.2024	30	120 000
Впровадження в сільське господарство підприємства.	04.04.2024	31.10.2024	180	-

Придбання дрону для мікро- чи малого господарства є значно більш доступним за порівнянням з інвестиціями в самохідну техніку. Відповідно до

виду вирощуваної культури і загального технічного стану господарства, витрати на дрон окупляться вже протягом одного вегетаційного сезону. Для підприємств, що надають послуги у сільському господарстві, повернення інвестицій можна очікувати протягом двох років. Використання дронів може призвести до зменшення витрат на хімікати на 20-30% через більш точне та ефективне їх розподілення. За рахунок ультраекономного використання ресурсів, також спостерігається зменшення витрат води.

Крім того, використання дронів дозволяє сільському господареві заощадити від 2 до 4,5% врожаю, який зазвичай пошкоджується при використанні тракторів або іншої важкої сільськогосподарської техніки.

Тому можемо розрахувати майбутні фінансово господарські показники ТОВ «Березино». З урахуванням всіх вище наведених показників (Таблиця 3.6).

Таблиця 3.6

Прогнозовані фінансові показники діяльності ТОВ «Березино» з урахуванням ІТ

Коефіцієнт	Розрахунок показника	2023 р.	2024р.
Коефіцієнт покриття	Оборотні активи/ Поточні зобов'язання	5,31	4,72
Коефіцієнт фінансової незалежності	Власний капітал/ Валюта балансу (пасив)	0,80	0,80
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	Власний капітал/ Необоротні активи	2,16	2,31
Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	Чистий прибуток (збиток)/ Валюта балансу (актив)	0,23	0,24
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чиста виручка від реалізації/ Оборотні активи	0,40	0,33

Коефіцієнт покриття (Current Ratio) - Цей коефіцієнт вказує на здатність підприємства покривати свої поточні зобов'язання з оборотних активів. Значення більше 1 свідчить про здатність покривати зобов'язання. У 2021 році коефіцієнт був вищий, але в 2022 році він знизився, що може вказувати на погіршення ліквідності підприємства.

Коефіцієнт фінансової незалежності (Equity Ratio): цей показник вказує на частку власного капіталу в загальних пасивах підприємства. Значення 1 вказує на повну фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування. У цьому випадку, власний капітал становить 80% від загальних пасивів, що свідчить про певну фінансову стійкість.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом 2,16 вказує на здатність покрити необоротні активи за рахунок власного капіталу. Значення більше 1 свідчить про фінансову стійкість підприємства. За обома роками, підприємство має здатність покрити необоротні активи власним капіталом.

Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком: показник 0,23 та 0,24 вказує на здатність підприємства заробляти чистий прибуток на одиницю активів. Значення більше 0 вказує на прибутковість. За обома роками, підприємство заробило чистий прибуток, і показник підвищиться у 2023 році, що може бути позитивним сигналом.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів: зниження цього коефіцієнта від 2023 до 2024 року може свідчити про меншу ефективність використання активів для заробітку виручки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного дослідження щодо теми: «Економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій в агробізнес» можна зробити висновки.

Агробізнес є ключовою галуззю економіки, яка має вирішальне значення для продовольчої безпеки та економічного розвитку країни. Проте, він стикається зі значними викликами, такими як зміни клімату, конкуренція на світовому ринку та зростання вимог споживачів.

Впровадження інноваційних технологій може допомогти агробізнесу підвищити ефективність виробництва, зменшити витрати та підвищити якість продукції.

Економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій полягає в оцінці витрат і очікуваного доходу від використання нових технологій, а також врахуванні ризиків та можливих перешкод.

Важливим етапом при прийнятті рішення про інвестування в інновації є економічний аналіз, який включає аналіз ринку, визначення переваг та недоліків використання нових технологій, оцінку ефективності та рентабельності.

Впровадження інноваційних технологій є важливим фактором підвищення конкурентоспроможності агробізнесу в умовах глобалізації та швидких змін на ринку.

Економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій є важливим етапом для підприємств агробізнесу, які повинні оцінити ризики та можливості використання нових технологій.

Впровадження інновацій може сприяти підвищенню продуктивності, якості продукції та стійкому розвитку агробізнесу.

З метою ефективного впровадження інноваційних технологій в агробізнесі необхідно проводити ретельний аналіз, розробляти економічні моделі та брати до уваги ризики та можливі перешкоди.

Отже, інновації є важливим інструментом для розвитку агробізнесу, і їх економічне обґрунтування є необхідним кроком для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності сільського господарства.

Тому в процесі роботи випускої кваліфікаційної роботи ми використовуємо такі методи дослідження, як: аналітичний (вивчення літературних джерел із заданої проблеми); табличний та статистичний (графічне подання результатів дослідження та опрацювання зібраних даних).

В другому розділі ми провели дослідження системи дослідження агробізнесу та виявили що Українські аграрні компанії активно впроваджують сучасні системи обробки даних, такі як хмарні та аналітичні платформи. Це дозволяє збирати, аналізувати та інтерпретувати великі обсяги даних про виробництво, кліматичні умови, ринкову ситуацію та інші фактори, що впливають на агробізнес. За допомогою аналітики даних, виробники можуть приймати більш обґрунтовані рішення щодо вирощування культур, управління ризиками та розвитку бізнесу. Такий підхід сприяє підвищенню ефективності та стійкості аграрного сектору в Україні.

Зазначені приклади успішного впровадження інноваційних технологій свідчать про поступовий розвиток сучасного агробізнесу в Україні.

Впровадження інноваційних технологій в агробізнес є важливим кроком у покращенні продуктивності, ефективності та стійкості цієї галузі. Важливо враховувати фінансування, підтримку з боку уряду та інших зацікавлених сторін, а також сприятливе регуляторне середовище для успішного впровадження інновацій. Розвиток партнерств і співпраці між сільськогосподарськими підприємствами, дослідницькими установами, компаніями та експертами грає важливу роль у цьому процесі. Попри деякі перешкоди, впровадження інновацій може сприяти покращенню аграрного сектору та підвищенню конкурентоспроможності України на світовому ринку.

Також основною цілю другого розділу була «Оцінка фінансового стану ТОВ «Березино»».

Коефіцієнт покриття дорівнює 5,20. Це свідчить про те, що у вас є більше оборотних активів, ніж поточних зобов'язань, що може свідчити про хорошу фінансову стабільність та можливість вчасно сплачувати зобов'язання.

Коефіцієнт фінансової незалежності. Коефіцієнт дорівнює 0.79. Цей показник показує, що частка власного капіталу у валюті балансу становить 79%. Високий рівень фінансової незалежності може бути позитивним показником, оскільки він свідчить про здатність підприємства фінансувати свою діяльність за рахунок власних ресурсів.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом показник дорівнює 2,13. Це свідчить про те, що ви маєте достатньо власного капіталу для покриття необоротних активів. Це може бути важливим для довгострокової стійкості підприємства.

Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком дорівнює 0,23. Цей показник показує, що прибуток становить 23% від валюти балансу активу. Ви можете оцінити, наскільки ефективно використовується актив підприємства для генерації прибутку.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів дорівнює 0,40. Це вказує на те, що кожен гривня оборотних активів призводить до 40 гривень чистої виручки від реалізації. Ви можете оцінити ефективність використання оборотних активів для генерації виручки.

Загалом, розраховані фінансові показники свідчать про фінансову стабільність та ефективність підприємства.

В даній роботі було використано показники вартості обладнання для проведення НДДКР, що дало нам змогу оцінити тип іноваційної діяльності та знайти показники коефіцієнтів іноваційного потенціалу ТОВ «Березино» 2022 р.

ТОВ «Березино» має такі значення по показникам Коефіцієнт вибуття обладнання для проведення НДДКР - 0,57.

Наш розрахунок показує, що фізичний знос обладнання для проведення НДДКР становить 0,674. Це означає, що близько 67,4% обладнання вже зношено і втратило частину своєї вартості. Цей коефіцієнт може бути корисним для оцінки необхідності заміни чи ремонту обладнання для забезпечення його ефективності.

Коефіцієнт оновлення становить - 1,49. Це вказує на те, що вартість обладнання для проведення НДДКР збільшилася на 49% протягом поточного року. Це може свідчити про інвестиції в нове обладнання або модернізацію існуючого.

Коефіцієнт вибуття складає 0,57. Що означає, що підприємство видалило обладнання на суму 57% від його вартості на початку поточного року.

Ці показники дали нам змогу запровадити іноваційну діяльність в наш ТОВ, а саме впровадження Агро-Дронів.

Тому можемо запропонувати нашому підприємству запровадити даний план на наше підприємство. Оскільки якщо брати фінансові показники в порівнянні за прогнозований 2024 р. та 2023р. Ми можемо стверджувати що вони будуть більшими на 5 % . А саме Загальною тенденцією є збереження стабільності більшості фінансових показників вашої компанії протягом цих двох років.

Вони показали стабільний рівень фінансової незалежності і ефективно використовують свої активи для генерації прибутку. Проте, важливо споглядати за динамікою коефіцієнта покриття необоротних активів власним капіталом, оскільки він дещо зменшився у 2024 році. Узагальнюючи, наша компанія здається стійкою та досить ефективною з фінансової точки зору, але важливо продовжувати слідкувати за показниками і планувати майбутні кроки для підтримання і поліпшення фінансової стійкості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chandler A. Strategy and Structure; Chapters in the history of the Industrial Enterprises. M JT Press, Cambridge, Mass, 1962. DOI: <https://s3.amazonaws.com/arena-attachments/705027/a973f694aaae073aeb1cfce037f3b11.pdf>
2. The Global Competitiveness Index 4.0 Methodology and Technical Notes. – The Global Competitiveness Report 2020. DOI: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/04Backmatter/3.%20Appendix%20C.pdf>
3. Адаменко О.А. Концептуальні засади інноваційного розвитку підприємств. Наукові праці Національного у-ту харчових технологій. 2010. № 35. С. 5-10
4. Барташевська Ю.М. Оцінка ризику інвестиційних проектів підприємства в процесі їх реалізації. Європейський вектор економічного розвитку. 2014. № 2 (17). 15–21 С.
5. Бондаренко Н. Напрями підвищення інноваційної активності промислових підприємств: перспективи розвитку очима молодих вчених: матеріали V науково-практичної конференції. Київ, 2016. 973 с.
6. Височан О. С. Наукові підходи до визначення понять «інновації» та «інноваційна діяльність» у сільському господарстві . Вісник Хмельницького національного університету. - 2011.-№ 2. - С. 101-104
7. Вороніна А. В. Стратегічне управління: навч. посіб. / А. В. Вороніна, А. Ю. Берьозкіна ; Дніпров. держ. техн. ун-т. - Кам'янське : ДДТУ, 2017. - 418 с.
8. Груба Г.І. Розвиток інноваційної діяльності в Україні : теорія, методологія, стратегія державної політики: монографія. Київ: ДКС центр, 2009. 363 с.
9. Гук О.В., Мельник А.В. Фактори впливу на інноваційну діяльність підприємств. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи:

матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 квітня 2020 р.). С. 164–165.

10. Дастур, С. Холдернесс К., Суор Дж. Innovation and Technology Adoption in Agriculture: An Overview DOI: <https://doi.org/10.3390/su12062125>

11. Дриженко О. А. Державна підтримка інноваційних процесів в сільському господарстві . Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. - 2019. - Т. 30(69), № 2. - С. 110-115. DOI; [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30\(69\)_2_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30(69)_2_23)

12. Дрони в агробізнесі. DOI; <http://www.50northspatial.org/ua/agriculturebusiness-drones/>

13. Дячков Д. В. Напрями підвищення ефективності управління інноваціями у сільськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс] / Д. В. Дячков, О. С. Простак, А. О. Теняно // Економічний форум. 2019. № 4. С. 122-129. DOI; http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2019_4_21

14. Захарчук О. В. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку сільського господарства України АПК. - 2020. - № 9. - С. 53-59. DOI: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2020_9_8

15. Коваленко О.В. Проблемні аспекти становлення інноваційної системи України в контексті теорії технологічного розвитку . Ефективна економіка. - 2015. - № 3. - С. 31

16. Ковтун О.І. Інноваційні стратегії підприємств: теоретико-методологічні засади Економіка України. 2013. DOI; http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=EkUk_2013_4_5

17. Кот О.В. Теоретичні аспекти інноваційного розвитку аграрного сектору економіки та його організаційно - економічне забезпечення. Проблеми науки. 2008. №9. С. 30-37.
18. Крамської Д.Ю. Кучинський В.А. Аналіз та удосконалення економічного змісту понять інновації і інноваційний розвиток. Вісник НТУ «ХП». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. Харків : НТУ «ХП», 2013. № 22(995). С. 22-33
19. Лапін М.І. Теорія і практика інноватики. М. : Логос, 2008. 120 с.
20. Маккарті .Б , Д. Калабриссо, Дж. Годвін, К. Гурлей Innovation in Agribusiness: A Review of Recent Advances DOI: <https://doi.org/10.3390/su12062125>
21. Макроекономічний огляд. Випуск № 5, травень 2019 р. Міністерство Фінансів України. DOI: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Macroeconomic_outlook_MF_U_May_2019_ukr_ext%20\(2\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Macroeconomic_outlook_MF_U_May_2019_ukr_ext%20(2).pdf)
22. Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектору економіки України Економіка АПК. 2016. № 6. С. 37–49.
23. Наукова та інноваційна діяльність України: Статистичний збірник, Київ, 2018. DOI: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/2018/zb/09/zb_nauka_2017.pdf
24. Петренко Н. О. Управління інноваційними проєктами сільськогосподарських підприємств в умовах діджиталізації. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. - 2020. - Вип. 97(2). - С. 88-98. - DOI: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2020_97\(2\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2020_97(2)_10)
25. Пойда-Носик Н.Н., Черленяк І.І. Управління інноваційними проєктами: навчальний посібник. Ужгород: вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360с.

26. Про інвестиційну діяльність [закон України: офіц. текст: за станом на 18 вересня.1991 р. № 1561-12 (з чинними змінами та доповненнями) DOI: <http://zakon.rada.gov.ua>.
27. Про інноваційну діяльність: Закон України від 16.10.2012 № 5460-VI, ВВР, 2014. DOI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#o9>
28. Пухальська Н.О., Гончаренко Л.М. Сучасний стан інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств. Економіка та управління підприємствами. 2022. №20. 113–118 с
29. Саблук П. Т. Інноваційна модель розвитку аграрного сектору економіки України та роль науки в її становленні. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2011. № 2. С. 200-208.
30. Тарасова О.В. Теоретико-методологічні основи інноваційної діяльності підприємств / О.В. Тарасова // Економіка харчової промисловості. -2012.- №1.-С. 37-41.
31. Тисько М.М. Інноваційний потенціал підприємства як основа його розвитку. Приазовський економічний вісник. 2017. Випуск 3 (03). С. 54-58.
32. Ульянченко О. В. Ресурсний потенціал аграрного сектора економіки України: управлінський аспект. Суми: Видавництво «Довкілля», 2010. 383 с.
33. Умеров Р.Е. Принципи і методи оцінювання ефективності інноваційної діяльності малого й середнього бізнесу. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 11. С. 108-115.
34. Ф. Ван Флеттерен Agribusiness Management Routledge, 2018. С. 51–59.
35. Федішин. І.Б. Управління інноваційною діяльністю: навчальний посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 151 с.
36. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: Підручник. Київ: Либідь, 2006. 480с.

37. Хасан М., Кумар С., Дей А., Digital Agriculture: A Comprehensive Review
DOI: <https://doi.org/10.3390/agriculture11060541>
38. Чжан ,Л, .Луо Ц, .Сун, Ш. .Чжан К. The Impact of Technological Innovations on Agribusiness Performance: A Review DOI; <https://doi.org/10.3390/su12041288>
39. Чорна М.В., Глухова С.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств : монографія. Харків : ХДУХТ, 2012. 210 с.
40. Чухрай Н., Патора Р. Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві : підручник. Київ : Вид-во «Кондор», 2006. 398 с.
41. Шевченко В. М. Теоретичні аспекти формування економічного механізму інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств. Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. - 2017. - № 3. - С. 321-330. – DOI; http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2017_3_38
42. Щуревич Л. М. Інноваційні перспективи в розвитку аграрного сектору в Україні . Інвестиції: практика та досвід. Серія «Державне управління». 2018. DOI; <https://doi.org/10.20535/2307-5651.20.2021.252585>
43. Юрченко К. Г. Роль підприємництва при впровадженні інновацій для розвитку регіонів України. DOI; http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/1_Yurchenko-dc64e.pdf
44. Юськів М.П. Розвиток біоекономіки в аграрному секторі. Збірник матеріалів Звітної студентської наукової конференції за результатами науково-дослідної роботи у 2019 р. за заг. ред. Я.С. Янишина, Г.В. Марків, Р. І. Содоми – м. Кам'янка-Бузька, 2020. С. 272- 276.
45. Янковська О. І. Особливості інновацій в сільському господарстві. Економіка XXI століття: виклики та проблеми. 2012. С. 30–33.

ДОДАТКИ

Додаток А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	66 213	40 877
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i> премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i> премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i> зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i> зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(32 148)	(32 206)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатам</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	34 065	8 671
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i> зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i> зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	927	4 194
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i> дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i> дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	3 434
<i> дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3 637)	(2 721)
Витрати на збут	2150	(2 907)	(2 351)
Інші операційні витрати	2180	(5 914)	(156)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i> витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i> витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	61
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	22 534	7 637
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	1	-

Продовження додатку А

у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(587)	(961)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(43)	(441)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	21 905	6 235

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19 646	17 053
Витрати на оплату праці	2505	5 367	4 135
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 160	899
Амортизація	2515	2 556	2 060
Інші операційні витрати	2520	23 910	9 642
Разом	2550	52 639	33 789

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	68 766	66 213
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(40 101)	(32 148)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	28 665	34 065
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 453	927
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 268)	(3 637)
Витрати на збут	2150	(3 781)	(2 907)
Інші операційні витрати	2180	(761)	(5 914)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21 308	22 534
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	1
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(1 564)	(587)

Продовження додатку Б

Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(731)	(43)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 013	21 905

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	30 015	19 646
Витрати на оплату праці	2505	5 730	5 367
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 205	1 160
Амортизація	2515	2 946	2 556
Інші операційні витрати	2520	21 676	23 910
Разом	2550	61 572	52 639

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

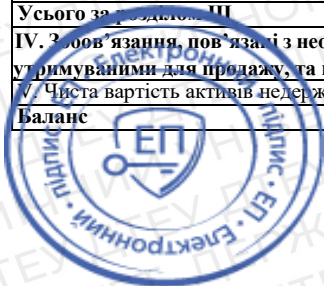
Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2021р.

				1801001
А К Т И В	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	3 380	3 329	
первісна вартість	1001	3 574	3 574	
накопичена амортизація	1002	194	245	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби	1010	17 468	25 651	
первісна вартість	1011	26 954	37 441	
знос	1012	9 486	11 790	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-	
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-	
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-	
Гудвіл	1050	-	-	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	20 848	28 980	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	20 511	37 015	
виробничі запаси	1101	2 242	10 467	
незавершене виробництво	1102	10 495	10 620	
готова продукція	1103	7 773	15 926	
товари	1104	1	2	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Депозити перестраховання	1115	-	-	
Векселі одержані	1120	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	414	4	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	4 410	12 672	
з бюджетом	1135	5 349	1 073	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 860	903	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	495	971	
готівка	1166	7	13	
рахунки в банках	1167	488	958	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	20	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-	
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-	

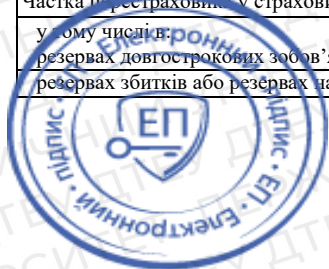
Продовження додатку В

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	210
Усього за розділом II	1195	33 039	52 868
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	53 887	81 848
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50	50
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	3 176	3 176
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	43 228	61 806
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	46 454	65 032
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	6 664
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	6 664
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	5 866	7 200
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	26	409
розрахунками з бюджетом	1620	1 435	280
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	12
розрахунками з оплати праці	1630	80	127
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	26	2 124
Усього за розділом III	1695	7 433	10 152
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	53 887	81 848

Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2022р.

			1801001
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 329	3 279
первісна вартість	1001	3 574	3 574
накопичена амортизація	1002	245	295
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	25 651	29 798
первісна вартість	1011	37 441	44 484
знос	1012	11 790	14 686
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	28 980	33 077
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	37 015	46 659
виробничі запаси	1101	10 467	6 087
незавершене виробництво	1102	10 620	12 327
готова продукція	1103	15 926	28 242
товари	1104	2	3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4	3 881
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	12 672	12 483
з бюджетом	1135	1 073	893
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	903	548
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	971	988
готівка	1166	13	12
рахунки в банках	1167	958	976
Витрати майбутніх періодів	1170	20	41
Частка перестрахованих у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку Г

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	210	215
Усього за розділом II	1195	52 868	65 708
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	81 848	98 785
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	50	50
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	3 176	3 175
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	61 806	76 106
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	65 032	79 331
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	6 664	4 999
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	6 664	4 999
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	7 200	5 386
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	409	6 279
розрахунками з бюджетом	1620	280	310
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	12	40
розрахунками з оплати праці	1630	127	191
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 124	2 249
Усього за розділом III	1695	10 152	14 455
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	81 848	98 785

